

L'Estiuada

Periodic Nacionalista

Sortirà cada divendres durant l'estiu.

Redacció i Administració: Carrer de Vic, 9

Any VI

Sant Hilari Sacalm, 31 Agost de 1913

Núm. 70

Festa de la Música Catalana i homenatge al mestre Lambert

L'estiu passat varem ésser nosaltres qui al estrenar-se la sardana dedicada a L'ESTIUADA varem oferir an en Lambert el nostre homenatge d'admiració i de cordialitat. Aquest any ha sigut tota la colònia estiuejadora qui expressament en una festa gratíssima, li ha rendit tot l'honor que's mereix, cercant també el moment oportuníssim d'estrenar-se la lletra que a la sardana hi ha posat l'esquisit poeta i company estimadíssim en Manel Alcántara i Gusart.

La festa del dimecres per això sol ja havia d'emportar-se les nostres simpaties, perquè per altra part l'homenatge forçosament havia de constituir una nota visible i majestuosa de catalanitat. I realment així fou.

La festa de la Música Catalana va ser un èxit que ja per endavant es podia afirmar. El programa en sí ja ho era. Selecte, fruit d'un estudi, en ell s'hi veien els noms de les personalitats sobressortints en el món musical català, en ell hi era indicat tot el procés de la nostra música, des de la cançó popular verge, a la dança.

I a la nota pregonia i simpàtica de l'homenatge al mestre i a l'amic, a la catalanitat de la festa i a l'èxit del programa, cal afegir-li la comunitat de la colònia estiuejadora, l'unanimitat que la feu més gran i l'omplenà encara més d'excelsitud.

Si els joves redactors d'aquet setmanari amb la festa de gentilesa celebrada fa poc en obsequi als estiuejadors, ocasionarem com a correspondència el festival del dimecres en restem ben satisfets. I això encara remerciant—com ho fem amb el millor gust—les atencions que amb nosaltres tingueren donant-nos dos llocs a la comissió directora i convidant-nos galantment a la festa.

Apuntem per acabar el comentari que de molts ofrem pronunciar: festes com la del dimecres honoren a un poble i el favoreixen.

La Festa

Els salons de la Unió estaven plens fins a vessar. Els llocs destinats als empresaris de la festa, els de preferència, els de públic, eren ocupats per complet. A les sis de la tarda s'acabà la venda de llocs i entrega de invitacions. No hi cabia ningú més en el gran saló; la gent s'escorria pel cafè, saló de tresillo i pel carrer.

L'aspecte de l'ampoli local era dels que no s'obliden, era un devassall de llusor que corpenia i encisava. Tot era selecció i elegància: les bellíssimes senyoretes habillades elegantment arrodonien l'hermosíssim quadre. La llargaria del local, vista desde la porta d'entrada, resplandia victoriosa, curulla de llum i de color i de distinció. Mai a St. Hilari s'havia vist un espectacle així.

En el saló de billars s'hi construï un escenari guarnit i enlluminat bellament. Com si rodegés un trono s'hi colocà una grandiosa tela amb les quatre barres. En el fon-

do hi havia un bust de Clavé, cedit per la Federació de Chors d'aquet nom.

En els costats de l'escenari hi figuraven escuts amb símbols de la música, i al bell mig del de dalt de l'escenari un dibuix, alegoria de la cançó popular.

A mida que anava entrant la concurrència es repartien programes que contenien la lletra de varies de les cançons, i les senyores i senyoretes eren obsequiades amb hermosos ramells de flors naturals lligats amb una cinta catalana. Els individus de la comissió i acomodadors acompanyaven i distribuïen a la gent.

Devien ser les 10 quan pujaren a l'escenari varis professors de la notable orquesta «Unió Filarmònica de Barcelona», i entre ells el seu director Sr. Torelló, juntament amb el Sr. Constans i Vergé, del trio de la Unió. Un fort aplaudiment ressonà així

per la Fornells, que foren premiades amb nodrits aplaudiments.

Perteneixent al drama líric es cantà pel Sr. Mayral la *Cançó de l'estrella*, de l'òpera *Els Pirineus*, de Pedrell, sabent-li donar aquell tenor una bellíssima interpretació, com en les demés obres.

Acabà la primera part executant en Vergé la *Marinesca* de Lambert, obra ja coneguda pel nostre públic, i de la qual el jove i eminent violoncel·lista en sab treure totes les seves bel·leses. *Marinesca* és del gènere sinfònic en el qual en Lambert és innegable que hi conquerirà esplendorosos triomfs.

A la segona part i baix el títol de *Romanticisme* hi habien les cançons *Ayorament* de Clavé, *Es Juny!* de Lamote de Grignon, *Serenada* de Lambert i *La Nuvia* del mateix autor.

La Fornells per acallar els aplaudiments

sitats musicals veritablement corpenedores.

Per últim dintre'l gènere de la dança hi figurava L'ESTIUADA que l'orquestra executà amb gran carinyo i que no l'hem d'alabar perquè prou ho hem fet com es mereix en altres ocasions. Oferia la novetat de la lletra que hi ha posat l'Alcántara i que sigui cantada per la senyoreta Fornells i el Sr. Mairal.

Al acabar-se la sardana va ressonar un xardorós aplaudiment que's perllongà mentre les xamosíssimes nenes Teresa Mas i Angeleta Vintró entregaren al mestre Lambert una batuta d'èbano amb incrustacions de plata i en la qual hi havia una dedicatòria de la Colònia ademés d'un pergamí amb les firmes dels admiradors de Lambert.

La sardana es repetí dirigint-la l'homenatjat amb la batuta ofrena, veient-se obligat, per a acallar els aplaudiments, a pronunciar unes sentides paraules de remerciament i fent constar l'adhesió a la festa del poeta Manel Alcántara el qual degut a obligacions ineludibles no pogué assistir-hi com hagués sigut el seu gust. Al començar la festa les dues nenes esmentades entregaren unes belles toies de flors naturals de les quals en penjava una cinta catalana, a la Sra. mare de Lambert i a la Srta. Fornells.

D'entre les persones que assistiren a la festa i que tingueren molt gust en saludar, devem mencionar a la Sra. Marquesa de Monsolís i família, la qual vingué del seu senyorial castell de Saleta per assistir a la festa i testimoniar la seva admiració per en Lambert; a don Josep M.ª Roca i al Vispresident d'Unió Catalanista don Artur Mora, que vingueren de l'Hotel Martin juntament amb molts estiuejadors i a l'estimat amic company don Josep Clopés i altres joves de Arbúcies, que també vingueren expressament per a fruit de la festa.

A precés de varis amics i admiradors, la Srta. Fornells es va quedar el dijous a la nostra vila, fent-nos sentir a la nit i en reunió íntima als salons de l'Unió, varies cançons catalanes, entre elles la *cançó de bressol*, que tant brillantment interpreta la Fornells. En Lambert també executà al piano algunes composicions, resultant una vetllada agradabilíssima.

Després alguns joves, amics nostres, de la vila, obsequiaren a la senyoreta Fornells i al mestre Lambert amb xampany i dolços, per agrair-los l'atenció de haver-los fet passar aquella bella estona.

Entre altres adhesions a la Festa d'Homenatge hi ha la de don Albert Bastardas den Borrás de Palau, crític musical del *Correo Catalán*.

Místic amor

Benhaja la blancó de vostres galtes,
Y la rosó de vostres llavis dolços,
Y la frisó de vostres dents perlínes,
Y el gai mirar de vostres ulls negrosos.

Embolcallada amb la negror del habit,
Filla del claustre i angel de la terra,
Sou com el símbol d'un amor serafic,
Amor sublim, rublert de misticisme.

Qui pogués escoltar les bategades
De vostre cor, quan pregant al Altíssim,
Aimat,—diéu,—jo mor perquè no moro,
Jo mor d'amor, puig que morir es viurer.

Vostres llavis, com ideal ferida
Deixen brollar el foc d'una pregaria.
Y vostres ulls, espills d'ànima ardenta,
De tant brillants sembla que guspiregin.

JOAN MON I PASCUAL

El mestre J. B. Lambert

La gentil soprano Andreua Fornells, solista del "Orfeo Català"

El notable tenor Sr. Mayral

que en Lambert agafà la batuta per a dirigir la Sinfonia sobre motius populars catalans de Laporta, que sigui escoltada religiosament i aplaudida amb gust.

Les dignes mostres de la cançó popular *Plany*, de Morera i la *Cançó dels aucells*, de Millet, foren interpretades curiosament pel notable tenor Sr. Mayral y la gentil soprano Srta. Andreua Fornells, solista de l'Orfeo Català. El Sr. Constans, violí, va estrenar *Els gegants d'Olot*, veritable desentrotllat sinfònic del mestre Lambert. En Constans l'executà maravellosament, demostrant-nos una vegada més, la seva valua artística. En el programa *Els gegants d'Olot* hi figuraven com a mostra del Ballet.

Del gènere místic es cantà *Raims y Espigues* de Nicolau, pel Sr. Mayral, i la *Pregaria a la Verge del Remei*, de Millet,

es vegé precisada a repetir *Es Juny* i *La Nuvia* quals cançons interpretà d'un modo justíssim. La Fornells té temperament d'artista i una esplèndida veu; estem convençuts de que'l seu nom figurarà i serà distingit en el món musical català. Les cançons catalanes les interpretà excel·lentment i les hermojejà amb delicadesa admirable; prou ho saben tots els qui la coneixen de l'Orfeo Català.

Com a mostra de *Visió Musical* es cantà *La mare de Deu quan era xiqueta* de Lambert conjunt orquestral i solo per la Srta. Fornells. Va ser aplaudidíssima tinguent de repetir-se. Sobre aquella cançó popular en Lambert hi ha construït un intens poema sinfònic que causa una fonda sensació. Es riquíssim de matissos: el tema és descapdellat dintre d'una suavitat que aixeca l'ànima, contrastant amb inten-

Catalunya i la passada vaga

D'aquí dalt d'aquesta muntanya, que és la que més be és la muntanya representativa de la nostra Patria, és ben grat observar tot lo que passa arreu de la nostra terra formant juí que certament no és errat, perquè els fets arriben aquí desposseïts de tot lo que'ls falceja i l'observador allunyat de passions i dolenteria té l'esperit seré i equànim, a l'emsemps que tot flonjo d'amor a Catalunya, per la visió grandiosa del terror que d'aquí dalt estant és gandeix i els eflus de vida catalana que pugen de la terra baixa amaran la vida del qui aquí dalt als cims és sent anyoradit dels batecs cada dia més intensos de la vida catalana.

Aquests dies tot el nostre poble està en commoció. Un formidable conflicte econòmic s'ha plantejat arreu del nostre poble; la desnacionalització, la manca de catalanitat és la característica més sobresortint del conflicte. Fins ara no més dos caràcters nacionals se manifesten: la reivindicació de millores obreres i la manca de violència al conflicte. Fòra d'aquestes dues característiques que son catalanes perquè son progressives i de vera civilització, en tot l'altre la manera de ésser de la personalitat catalana hi és absentia. I així en els dos termes del problema; tan en els obrers, tan en els patrons. Uns i altres actuen de personalitats extra socials, exageradament individualistes; i més encara que'ls obres els patrons perquè si aquells se mostren amb duges característiques de catalanitat, els patrons se manifesten en absolut desnacionalitzats i com si no visquessin al sí d'una societat organitzada i que evoluciona vers un estat de major civilització.

D'aquí dalt del Turó de l'Home estant veig les masses obreres en plena actuació i oferint-se, al que observa, com un terme positiu actuant i bategant del problema plantejat; amb tot afany cerco l'altre element del problema, cerco l'acció dels patrons i tan no's troba i tan la llur acció no batega a la societat, que un s'arriba a creure que aquest terme del conflicte no hi és i que no més hi ha els obrers actuant en el buit, lluitant sense contradictors; sembla que sien obrers sense patró que breguen a la plaça pública reivindicant drets per un treball industrial que no hi deu ser quan el factor capitalista no apareix en lloc. I un es demana, si el terme capital del conflicte que s'ha de resoldre no apareix, de quina categoria nacional és aquest element econòmic i no sols de quina categoria és, sinó si sisquera és element de qualque societat organitzada; car al nostre temps no hi ha element social que pugui considerar-se desarticulat de la societat i que pugui creure's que no li deu a la societat la responsabilitat de la seva acció, que'ls temps dels privilegis han passat i ara del més poderós al més humil tothom ha de rendir compte del seu comportament a l'alta consciència de la sobirania social composta de tots els homes que cooperen a la vida col·lectiva.

I tot això passa perquè'ls cors son ressecs, axairreïts i no s'estimen a la Patria, i els homes que no s'estimen a la llur patria son sempre desviats del normal sentir, i la llur actuació es sempre extra-social, i molt sovint fins anti-social; que la solidaritat social, la solidaritat humana, no hi ha idealogia que la negui, car tota ella no es altre que la fússió dels nobles sentiments dels homes i no més poden defugir-la els deficients o els anormals de la vida humana.

D'aquí d'alt estant, per més que'l capital industrial se trobi entaforat i no se'l veigi actuar en aquesta brega econòmica, jo sento les seves exclamacions i les seves imprecacions: exclamacions falses d'un sentiment que no existeix i imprecacions violentes tot just mig dites i massa expressives d'inhumanitat.

Els uns actuen, els altres se amaguen i no resulta la lluita articulada, perquè ni els uns ni els altres tenen la llur vida arrelada a la terra catalana, que si li tinguessin, el problema estaria ben plantejat, perquè tots se sentirien devots de la Bondat, de la Justícia, i de la Equitat. La terra per sota dels peus uniria a tots, i el conflicte actual seria una noble lluita a la qual cada un hi portaria'l positiu valor de civilització que normalment li correspondria; ara, la terra

nostra la trapijten, no'ls uneix i el conflicte es presenta mancat de caràcter i per tan com un conflicte econòmic inconcret, al que no hi ha un batec normal de sentiment social. D'una banda, justes reivindicacions de necessitats, pertorbades per ideologies delirants; d'altre banda, descatalanització, des-socialització, resistència a les innovacions i també concepció delirant de l'actuació del capital a la societat.

Aquet conflicte econòmic, ha de remordir a tots aquells que se havien imposat la missió de catalanitzar l'element capitalista, i que amb tal d'obtenir certes ventatjes polítiques, o han permès que restes descatalanitzat o be li han estrafet el Nacionalisme fent-li veure que l'enormitat conservadora podia engranar-se amb el Nacionalisme, car aquest, posant per davant de tot un fals patriotisme català, havia d'obtenir la submissió de tots els elements de la terra a la perduració del conservadurisme anti-social. Ja sembla que'n tinguin dolor de contrició els que tant greument han pecat, car ja se atreixen, encara que molt temerosament, a dir als elements capitalistes, que no compleixen amb ell llur deure social, i així, fent-los retret, volen amagar la llur responsabilitat de no haver-los-hi encés veritable sentiment patriòtic, an els elements capitalistes de Catalunya.

Que ningú se'en oblidí, d'aquí d'alt del Montseny ho dic: a la nostra terra, Catalunya, és el remei de tots els mals socials. Amb Catalunya els obrers esdevindran internacionalistes i realitzaran accions reivindicadores, que apartats del sentiment català ja mai podràn empendrer. Amb Catalunya, el capitalisme s'organitzarà a la vida social i sofrirà les variacions necessàries per a enlairar-se a la categoria de la seva acció, i passar, de extra-social i a voltes anti social que ara es, a normal element econòmic de la societat.

Anar amb Catalunya, vol dir anar per la via de la civilització i de l'avenç universal. Actuar prescindint de Catalunya, del sentiment català, és l'acció més anti progressiva que poden realitzar els homes de la nostra terra. Amb Catalunya, és camina vers totes les lliberacions. Sense'l sentiment català, se'he sentir-se, a l'actuar, element nacional del nostre poble, es va a tots els esclavatges i a l'inferiorització humana i social.

D'aquí d'alt dels cims, vos ho dic.

DR. MARTÍ JULIÀ

17 Agost 1913.

L'ESTIUADA

Dalt dels serrats hi ha un cant natiu és el cant del istiu.

Sentint-lo, esclaten les florç d'olor; pel camí dels cels hi a torrents la claror.

Per sobre les mars encantades floreix la blavor.

Es un crit de vida ardent i suau;
l'entona la terra,
l'entona el mar blau.

— Quins són els llavis ont esclata ta dolçor?
Oh fèrvida cançó!

I quins ulls et fan clar el camí?
Qui t'ha dat l'halé diví?

El meu cor ara jo t'ving a obrí;
canta per mi!

Vessa-hi ta dolcesa
de ton cant suau.

Cançó de la terra
cançó del mar blau.

De des del cim
fes refflorir cors i muntanyes.

Oh, cant sublim!

L'amor els aucells fa cantar
i a les poncelles, les fa esclatar.

Lluité! Canté!
Oh cor; reviu!

Dalt dels serrats canta l'istiu.

MANEL ALCÁNTARA I GUSART.

De Vittel a Sant Hilari

Vittel (Vosges, França) era, fa alguns anys, un trist poble agrícola, sense arbres ni monts, ni Natura, massa tranquil i massa agrícola per atreure forasters. encara que aquestos forasters fossin els mateixos francesos, sempre desitjosos de descobrir indrets per a estiuajar. El poble era brut, com més brut millor.

Al costat, a pocs kilòmetres hi havia ja aleshores, sa germana gran ja rica: *Contrexeville* que, posseint unes aigües que curaven mal de pedra, les feren curar tots els altres mals a fi de fer-hi anar tant els malalts de *debò* com els malalts de pensament i *Contrexeville* tingué fama mundial perquè hi anaven malalts i bons i de bruta no n'hi quedà res més que la caputxa vella i arnada que se la posava quan anava a veure son germà *Vittel* per a no fer-li denteta.

Vittel, com balleit aixirrit volgué ésser ric com sa germana; se posà a fer pous, buscant aigües que curesin quelcom, i en trobà pel fetge, per la melsa, pel paidó i no sols ne trobà per a curar mal de pedra, sinó que fins ne trobà per a curar *cops de pedra* i tot.

Aleshores faltava el camí per a fer-se ric i de camí no n'hi havia cap de bó, fins que el bordegàs se posà a escombrar tot el poble i tant va escombrar que no es vegé res brut. I... casa nova aquí, fonda allà, xalet amunt i *villa* avall; aquí un jardí i un parc allà; *foot-ball*, *croquet*, *tennis*, *golf*, camps de tir i corredices de caballs, concursos hípics, tirs de coloms, aviació, teatre, música-hall, casinos i varietés. El balleit aixirrit fou ric, envejat, poderós i renomnat tant a França com al món enter, tant i tant, que sa germana *Contrexeville* tingué d'agafar l'escombra i escombrar de cap i de nou tota sa casa i fins acabar per a treure's la caputxa, única cosa que la feia semblar encara pagesa.

Avui *Vittel* que com a home va al davant i *Contrexeville* sa germana, junts, exporten 20 milions de botelles de ses aigües, després de curar, aliviar i proporcionar atrets a 40-50.000 estiuajants anyals, i tot això gracies a l'escombra que tot ho fa net i la netedat que no sols és mitja vida, sinó que és vida entera.

Si això ha arribat als *Vosges*, ont la mare *Natura* no hi vessà cap bellesa ¿Què tal seria Sant Hilari que té tant de bé de Deu d'atractius: monts, arbres, llum, frescor i aire i sobre tot ses aigües infinitament superiors.

Nosaltres els forasters hem d'ésser egoistes, puix per instint de conservació que's el primer i més natural egoisme, venim a Sant Hilari, els uns en busca de cura, aliví o benestar proporcionats per les aigües, o per a gosar de sa temperatura fresca i aires purs els altres. A tots ens convé no viciar aquets *dons* inapreiables fent que restin lo més purs possible.

Com? Formant tot seguit l'*Atracció de Forasters* titulada *Pro Sant Hilari*, a l'istil dels famosos *Sindicats d'iniciative* francesos, a fi de que fruim del màxim de la natura i ja que's per nosaltres el més gran benefici, siguem nosaltres els primers en proporcionar-nos aquest *màxim*, fixant sols en una pesseta la quota per a cada foraster que estiuagi a Sant Hilari.

La *Pro Sant Hilari* deu cuidar-se de fer la recaudació directa del foraster i sos 6 individus bons Hilariencs, junt amb els 6 altres forasters aimants de la natura i de la

puresa dels preuats *dons* de Sant Hilari, sollicitar de l'Ajuntament d'aquesta hospitalaria i bella vila, tot l'apoi necessari per a fer fàcil la tasca de la des d'ara atracció de forasters *Pro Sant Hilari*.

Com que cada pesseta qu'es sembrarà en higiene, netedat i embelliment, avui per raó de fecunditat, llevarà un duro l'any vinent, en aflluència de forasters, proporcionant més vida a la població, tothom voldrà més endavant, sembrar més, per a més recullir, i allavors dintre curts anys els 3-400 forasters que ara sols venen la temporada (sempre curta per falta d'atractius, comoditats, etc., etc.) s'elevant a 6-8-10.000 ó més.

Aleshores al costat de *Pougues* i *Vittel* (les eaux) *Aix les bains*, *Vernet* (les bains) i *Vichy* (les thermes) podràn també barrejar-hi *Sant Hilari les eaux*.

Així és com sembrant amb gust nosaltres forasters una pesseta ne podràn recullir els bons Hilariencs cent realitzant-se aquell gran miracle que a voltes no és miracle i sí previsió, i ja que els forasters som qui ne reb el més gran benefici, que's la salut, siguem nosaltres qui posi el fonament amb nostra modesta pedra, dels edificis, del progrés, esplendor, embelliment i sanitat de Sant Hilari. Nosaltres els forasters, més que ningú en cullem els fruits.

REMIGI TAULER

La música triomfanta

Una pastora asseguda damunt l'herba tendra; té per ombrel·la la copa d'una alzina groixuda i alta com un gegant.

La nina té rosades les galtes i els ulls opalins; és prima i petitona; sembla, talment, un infant, aclocada als peus de l'arbre vell i venerable.

Mentres pastura quietament el seu remat d'ovelles blanques, la gentilíssima del bosc, entona una cançó que té la beatífica serenitat de la muntanya.

Es tant dolç el seu cant que sembla celestial, i la música tant encisera, que al acabar-se a l'ànima li sembla deixondir-se d'un somni.

Jo escoltí un jorn una d'eixes cançons populars cantada per la pastora. Assegut al mig d'un alzinar amb els ulls clucs, assaboria de lluny i abscondidament la bellesa, per a mi fascinatora d'aitals cançons.

M'atreien tant les senzilles melodies de la pastoreta, que cada dia anava al mateix lloc per a escoltar-les.

Una tarde, una tarde d'istiu, plena de llum i de colors, havia anat com de costum amb el llibre a la mà, an n'el mateix setial del mig de l'alzinar per a escoltar els cants de la gentil pastora.

Havia sentit ja duges cançons; senzilla l'una com el parlar d'un infant: *La mare de Deu quan era xiqueta*; alegre l'altra com una tarde de festa: *Què li donarem a la pastoreta*...

Després d'un llarg silenci vaig sentir un estrany bruit que s'apropava, era quelcom semblant al d'un ruixat d'aigua; un gos saltant lladrava amb veu potent i un home cridava: apa valent, encalsa aquella... reira si no baixeu cap a l'alzinar... auu... gaudules que'l sol ja vol amagar-se... Era un pastor que manava un remat de cabres de pèls sedosos, manyagues i a l'emsemps joganeres.

Al arribar al peu de l'alzinar, treu el pastor: del sarró un fluiol de canya i comença

Estació Meteorològica

Més de Agost.

800 metres sobre mar.

BARÒMETRE			TERMÒMETRE						HIGRÒMETRE		
Dia	8 m.	4 t.	Màxima	Hora	Mínima	Hora	Mitja	Oscil·lació	8 m.	4 t.	Observacions
21	765.5	766	22.5	12	13	2	17.75	9.5	78	86	Dia esplèndid.
22	767	767	25	13	11.5	3	18.25	13.5	70	81	Dia esplèndid.
23	766	765	27.5	14	10.5	5	18.75	17	50	55	Dia esplèndid.
24	766	767.5	26	11	15	5	20.5	11	53	85	Dia esplèndid.
25	768	767.5	27	14	13	6	20	14	62	63	Dia esplèndid.
26	767.5	767	30	11	12	6	21	18	30	55	Dia esplèndid.
27	767	766	29.5	14	13	3	21.25	16.5	50	61	Dia esplèndid.

F. Cid.

a tocar alguns acords en qual art n'era mestre.

S'era arribat, ja, vora de la pastora i per a obsequiar-la, volgué fer-li sentir una tonada nova que havia afegit al seu repertori.

I començà; els sons fluïen d'aquell instrument senzillíssim, clars i potents, sentits i dolços, car amb ell, el sentiment hi vibra fortament, perquè el fluïviol de canya no fa altra cosa que reforçar els esclats que floreixen en els llavis del tocador.

Mes, quina era aquella música tant estranya que tocava el pastor.

Al sentir-la, la pastorela va alçar-se espantada, com moguda per un instint. ¿Què era aquell ritme violent i ridícol que al brollar de la flauta semblava un sarcasme? ¿Quin el malèfic secret d'aquella música forçada que semblava fluir ronca del senzill fluïviol?

Era la música enganyosa d'un *couplet* ridícol, que'l bon pastor havia après al poble sentint-la cantar per una turba d'infants.

—¿T'agrada, Rosona, eixa cançó nova? va dir el pastor a la seva estimada del bosc.

—Oh no, fins m'ha espantat aqueix cant; quí te l'ha ensenyat, digues-me, acàs haurà sigut el mal esperit.

—No'm creia que't desagradés.

—M'ha fet fàstic. Ja mai més vull sentir altres cants, que les nostres cançons apreses de petits, jo cantant-les, tu acompanyant-les amb els esclats del fluïviol.

—Perdonam, no profanaré més el teu gust; solament em sentiràs tocar cançons de la terra.

Y l'aimada i l'aimat, asseguts als peus de la soca de l'alzina groixuda i alta com un gegant, mentres pasturen auricalment els dos remats, entonaren, ella cantant i ell acompanyant-la amb el fluïviol de canya, una cançó de la terra, que ressonava per la muntanya com un himne triomfal.

Jo admirat d'aquella victòria de la música nostra sobre la forastera, obtinguda per la pastora amb una sola paraula de amor, anaba pensant entre mí, en l'hermosa lliçó que donaba una humil pageseta, treballant per a que la música lleïja i corruptora de *couplet*, es desterrí d'entre nosaltres, a fi de que brilli amb veritable esplendor la delicada música de nostra terra, sanitosa com l'aire de la muntanya.

Benhaja l'estrema dolcesa de les cançons populars, que a semblansa d'eixes fons amagades entre l'herba del bosc, tenen una bellesa tant fresca i cristallina, que les fan superiors a les estridents melodies de la música artificiosa de *couplet*.

Llavors amb l'esperit sedollat de gaies emocions vaig empendre la devallada, mentres el Sol lenta i solemnement, igual que una portella de sacrarí, descendia per entre els nuvols fins darrera la muntanya, que tenia la cima auriolada de colors i llum.

JOAN MON I PASCUAL

Arbucies, Agost de 1913.

Moviment d'Estiuejadors

Sembla que enguany se perllongará la temporada més que de costum. Molts que altres anys ja feien la seva sortida en aquesta època estan disposats a continuar aquí en tant persisteixi el bon temps. Així mateix segueixen sovintejant les arribades de nous forasters. Vegis a continuació les de que hem tingut notícia aquets darrers dies.

Don Salvador Llorca (Puebla Larga).—Srs. de Vilallonga (Barcelona).—D. Pere Bosch i Clariana i família (Barcelona).—D. Juli Abris (València).—D. Román Camarasa (Lleida).—D. Josep Alujes i família (Buenos Aires).—D. Joan Comellas (Badalona).—D. Joaquim Colomé i família (Havana).—D. Eulalia de Sagristá i filla (Barcelona).—D. Andreu Company i senyora (Igualada).—D. Jaume Vallés. —D. Josep Padrós i família. —D. Joaquim Mateu (Barcelona).—D. Candi Durán (Mataró).—Don Josep Malaret. —D. Sebastià Mir i família (Barcelona).—D. Amado Carreras i família (Blanes).—D. Joan Pizá (Barcelona).—Don Josep Camprubí (Tarragona).—D. Tomás Rossell i família. —D. Simón Rovira i filla. —D. Josep Feliu. —D. Josep Bofill. —Don Esteve Regás (Barcelona).—D. Isabel Ba

llester (Vilanova i Geltrú).—D. Martí Ribó i senyora (Artesa de Segre).—D. Caterina Llopis (Mallorca).—D. Mercè Figueras i família (Gualba).—D. Miquel Bofill i senyora (Mataró).—D. Angel Miró (Vendrell).—D. Alfons Bou i Sra. mare Vda. de D. Josep Marés (Malgrat).—D. Concepció Genís (Castelló d'Ampúries).—D. Enriqueta Mercé (Barcelona).—D. Cristobal Santacana (Mallorca).—D. Secundi Valdivieso (Madrid).—D. Romà Pascual i senyora (Barcelona).—D. Antoni Cano i família (Puerto Rico).—D. Joan Banús (Barcelona).—Don Frederic Balart (Berga).—D. Emili Parras (Tarragona).—D. Ramón Serra (Barcelona).—D. Joan Cucurull i senyora (Sant Coloni).—D. Josep Parera (Hospitalet).—Don Narcís Roura i senyora. —D. Manuel Medalla. —D. Joaquim Plet (Barcelona).—Don Ernest Julià i senyora (Vilassar de Mar).—D. Francisco Gibert i família. —D. Agustí Torelló i senyora. —Don Jaume Campeny Vis (Tarragona).—D. Miguel Alzamora. —D. Francisco Estil·las. —Don Lluís Gimeno. —D. Ramon Foruñ. —D. Gaspar Tremp. —Don Josep Vila Vidal (Barcelona).

I fins al número vinent.

X.

Noves

Amb veritable sentiment nostres llegidors devien enterar-se de la mort de tres personalitats il·lustres.

Adhuc apartat del moviment genuïnament català en Sol i Ortega era una personalitat catalana, un home de conviccions, un polític de renom a Espanya. En Sol posseïa un talent remarcable.

L'Ildefons Suñol per nosaltres ja té una significació més alta i més venerable per quan sentia i era un catalanista convençut. És innegable que la seva intel·ligència era excepcional, la seva oratoria impecable i selectíssima, la seva cultura jurídica immensa.

En Suñol anys enrrera treballà per Catalunya. En el moviment catalanista el preclar juríconsult, hi deixà algunes obres i entre'ls seus amics d'allavors, alguna norma doctrinal. La poca salut o els desenganyis, preferim creure lo primer, l'havien allunyat no solament de la política sinó de tot el moviment català. És ben cert que la vida de Suñol en aquets darrers anys, constitueix una nota poc exemplar pels que treballen i es desvien per Catalunya en qualsevol de les seves manifestacions.

Deplorem la mort de Suñol i deplorem també que'l seu pregonat i indiscutible talent no fós més profitós pels ideals regeneradors que ell professava.

Altra personalitat il·lustre que també ha baixat a la tomba és en Lluís B. Nadal. No tenia aquest vigata i català de soca-arrel el nom dels abans mentats, però en Nadal deixa indiscutibles mèrits contrets. La seva vida d'austeritat patriòtica era tota ella empleada per Catalunya i per la seva ciutat nadiua. El seu nom, el seu esforç, el prestava arreu allà on fós indispensable. A les seves virtuts personals, a la seva honradesa immaculada, a la seva bondat hi unia un intens patriotisme. La vida de Nadal és exemplar com a home i com a català. Els joves catalanistes devem sentir la seva mort i hem de fixar-nos en la seva vida per enmirallar-nos. No fou un polític però sí un catalanista, un patriota.

La Redacció de L'ESTIUADA que'l coneixia i l'estimava, sent una veritable pena, però l'endolceix el pensament de que l'escriptor ha passat per davant nostre amb una vida i amb un accionar patriòtic, que és un exemple vivificant i un record reconfortador.

— Amb la marca LLUNA l'antiga casa Amatller ha posat a la venda uns riquissims xocolates que's recomanen per la seva flor i delicat aroma.

Visita de la Colonia Escolar Mossen Cinto. —Dijous aquesta Colonia de petits estudiants i patriotes que estiueja a Sta. Coloma de Farnés, va venir a fer una visita a la nostra vila. Vingué amb un dels automòbils de la Hispano-Farnense acompanyada del digníssim diputat provincial catalanista i estimat amic don Josep M. Bofill i del jove corresponsal de L'ESTIUADA a Sta. Coloma i no menys volgut amic don Robert Torrent, essent rebuts a l'entrada de la nostra vila per tota la Redacció d'aquet periòdic i varis estiuejadors, entre ells els Srs. Mas, Riera, Vidal Vinardell i altres.

Desseguida nostre director, en nom del periòdic els obsequià una colecció de postals de St. Hilari a cada un, i en Ximeno Planas amb un joguet.

Onejant una bandera catalana els nois, acompanyats de les esmentades persones es dirigiren a la Font-Vella, ont es reuniren

amb la Colonia Escolar que resideix aquí i essent tots junts convidats amb un bon brenar.

De tornada de la Font-Vella les Colonies entonaren varies cançons catalanes fins a l'entrar a la població, marxant desseguida a la Font Picant seguits de dos automòbils, un d'ells cedit per el distinguit estiuejador don Antoni de Argila, i l'altre per la Hispano Hilariencia, els quals, ornats amb banderes catalanes, conduïen als acompanyants, Srs Argila, Bofill, Mn. Ignasi Rovira, Pernau, Culi (A. i F.). Viader Mas i Ximeno.

A l'Establiment foren rebuts i acompanyats per en Josep M. Roca, seguint l'Hotel i varis passeigs, quedant tots encantats de les bel·leses d'aquell lloc.

Al cap de poca estona d'haver retornat a la vila, allà a les 7 del vespre partiren cap a Sta. Coloma, en mig de visques a Catalunya i a St. Hilari, que iniciaren els simpaties escolars.

Son directors y mestre ajudant de la Colonia els Srs. Crusells y Abella, respectivament.

La Colonia que resideix an aquí, ahir debia fer un esmorzar a una font. Avui retorna cap a Barcelona. Tots els nois han augmentat de pes.

— Es recomana a totes les persones de gust el conegut postre *Teules inventades en l'any 1894* per el confiter Francesc Trias de Santa Coloma de Farnés, es el predilecte de entre tots els postres i els seus mèrits son tants que les TEULES junt amb una altre especialitat de la casa, nomenada TORPEOS que també es d'un gust exquisit foren distingits amb el gran premi i medalla d'or i de argent en la exposició de París i Barcelona pels seus especials components.

Com tota cosa bona no deixen les *Teules de tenir imitadors*, per a això se vos recomana demaneu sempre les de la casa Francesc Trias que's el que té la marca registrada i l'inventor. Se serveixen en unes artistiques capses de llaua en totes les bones confiteries i en casa del inventor Francesc Trias, carrer de Vall de Santa Coloma de Farnés.

Des del primer de Setembre, els automòbils deixaran d'esperar el tren lleuger que surt de Barcelona a dos quarts de vuit del matí i no més reculliran els passatgers que vinguin amb el correu que surt a les 5 del matí de Barcelona. A la tarde continuarà igual.

Avui es celebraran les festes Constantinianes a l'hermita del bon Jesús de Praga.

A la tarda hi haurà romeria a la Roca den Pla, Jocs Florals al passeig de la Font-Vella i solemne processó de les antorxes a la tornada de la Roca den Pla. A la nit, segons els programes, es farà una vetllada.

Organitza aquestes festes la secció excursionista del Comité de Defensa Social.

— *Platja de la Fosca* a 20 minuts de Palamós (Costa Brava). Tots els dóns de la natura han fet de la Fosca la *perla de les platges de Catalunya*. Mar encantador de transparentíssimes aigües. Sorra neta i finíssima. Banyes de deliciós onatge. Excursions a les coves i cales de la Costa Brava per mar o a peu entre turons, poblats de pins per caminets llindant la costa. Clima deliciós.

Es el *Setembre ideal* venint de la muntanya.

Hotel GEROGLIFIC restaurant. Xalets independents per a famílies per temporada.

Un jorn a la Fosca és esplai; una semana dolç repós; una temporada es la salut.

Escriure a: *Remi Tauler-Palamós* el jorn de l'arribada.

Tartanes a totes hores per l'Agencia Albert Bañeras.

Escorxador.—Aquesta setmana passada s'han mort 158 xais i 17 badells pesant tot junt 2627 kilos.

— *Obesitat*: curació radical (sens alterar el règim de vida) per les corrents elèctriques galvanofaràdiques rítmiques. Resultats: Disminució de pes per més de 4 a 7 kgs.

Hem rebut del nostre distingit amic don Salvador Rauric un exemplar del seu llibre *La obra musical del preuat mestre empordanès N'Albert Cotó*, del qual ens en ocuparem com és mereix.

També hem rebut la convocatòria als Jocs Florals de Girona que's celebraran el dia primer de Novembre. El president del jurat és D. Miquel dels Sants Oliver i el secretari en Lluís G. Pla.

Hi ha un premi a la millor melodia per a cant i piano.

— Casa de dos pisos, amb hort i aigua viva, per vendre, situada al carrer de la carretera n.º 4.

Dirigir-se a la mateixa casa.

— Confeiteria den Manel Planas, carrer de Valls, n.º 6. Especialitat en el riquíssim i acreditat postre *Barrets de Sant Hilari*. La millor pasta seca. Sucursal al carrer de la Rectoria.

Avis d'Administració.—Es prega als subscriptors de L'ESTIUADA que resideixen fóra de St. Hilari i no hagin fet efectiu l'import d'abonament ho fassin per medi de segells de correu, recader, o en la forma que creguin més convenient.

La festa major transcorreix molt animada, notant-se la presència de molts forasters vinguts de pobles veïns, malgrat la festa no ofereixi poderosos atractius.

De Viladrau hem saludat al bon amic i convilatà Romà Gudayol; divendres estrenem la ma dels amics Sureda i Puig de Santa Coloma que passen entre nosaltres la festa major.

Totes dues orquestres d'Arbucias han tocat L'ESTIUADA den Lambert.

— Acreditada confiteria d'Adjutori Moñalt, carrer de Vich prop del passeig de la Font-Vella. Elaboració diària de les exquisides *Tortades*.

— Farmacia Nova den Pere Gallardo, carrer de la Rectoria, n.º 2.

Secció especial de perfumeria; especialitat en locions, perfums i sabons de les millors marques estrangeres; Aigua de Colonia extra, objectes de tocador, estotxos de fantasia, etc.

— El millor de tots els xocolates es el d'*Amatller* marca LLUNA.

— *La Modernista* den P. Ximeno i Planas. Establiment montat com els millors del estranger. Originalitat i bon gust. Gran local nou a la placeta de la Reforma.

Les testes d'aquets dies i especialment la del dimecres han ocasionat un retràs en la sortida d'aquest número.

La banda de Regiment de Girona que dirigeix el notable músic Sr. Juncá ha posat en repertori l'hermosa sardana den Lambert L'ESTIUADA.

— *Automovilistes*.—Dipòsit de bencina del «Real Automóvil Club de Cataluña» Josep Clopès, confiteria, Arbucias.

Imp. Fills D. Casanovas, Ronda S. Pau, 67, Barcelona

CHOCOLATE
AMATLLER

CASA
FUNDADA
EN
1800

BARCELONA

La casa
AMATLLER,
recomienda
sus nuevos cho-
colates marca
LUNA
á las personas
de más fino pa-
ladar.

CHOCOLATE-AMATLLER

MAGATZEMS **EL CENTRE**

de Melchor, Culí i Tarrés

5, Ronda Sant Pere, 5, (prop del Passeig de Gracia)

BARCELONA

GRANS ASSORTIMENTS DE NOVETATS EN
LLANERÍA, SEDERÍA i LLENCERÍA

No patireu dels ronyons,
del fetge, ni pahidó;
viureu sempre sans i bons
si en totes les ocasions,
i al menjar feu us diari
de l' aigua de Sant Hilari.

Dipositaris a Barcelona:

IGLESIAS I BARTOMEUS

— **ASSALT, 41** —

i al detall en totes les farmacies i tendes d' aigues minerals

Administració de finques

S'abona l' arrendament encara que no's cobri del llogater

Desaueis gratis inclós aranzels judicials, i es deixa un
diposit en metálic al propietari del títol import d'un mes i
cada fi de mes s'entrega la liquidació total de la finca

Procurador i Administrador: JOAN BONAVÍA

Despatx: ARIBAU, 117, 2.ª, 1.ª Sucursal: VALENCIA, 418, 2.ª, 1.^a
BARCELONA

Farmacia Nova den Pere Gallardo

CARRER DE LA RECTORIA NUM. 2

Medicaments químicament purs. Aigues minerals i específics del país
i estrangers. Productes vegetarians. Articles d' ortopedia, etc.

ELIXIR dentrific Gallardo, el millor per a l' higiene de la boca

Gran assortit en perfumeria de les millors marques estrangeres.
Locions i polvos Piver. — Sabons extrafins. — Objectes de tocador

Nukolarsan

Es el millor remei per a la curació de l' anèmia, la neurastenia, la
tuberculosi i totes aquelles malalties que porten com a conseqüència l'
amagrimient la consumció.

Com té bon gust i es de efectes ràpids, els malalts el prenen bé i els
millors metges el recepten.

Se troba de venda an aquesta població, a la farmacia de

P. Gallardo. — Rectoria, núm. 2

Consultori Medic i laboratori per a anàlisis d' orines

— de —

Joan Estil-las Reixach

Consulta especial per a malalties de la nutritió

De 10 a 12 i de 3 a 5

Hort-nou, 3-baixos — ST. HILARI SACALM

—El Dr. Lluís de March, ex-ajudant del Doctor Moure de Burdeos — **Nas, Coll i Orelles.**

El primer especialista de Catalunya que ha posseït l' aparell electric KINESIPHONIC
del Dr. Maurice de París per a tractar les sorderes per medi de la reeducació del Oïd i el
mes modern i perfeccionat. Fontanella, 15-1-1. — De 3 a 5. — **BARCELONA.**

LA HISPANO SUIZA

Unica fàbrica espanyola d' automòbils

Chassis per a turisme:

12|15 — 15|20 — 30|40 — 45 HP. Alfons XIII

Chassis per a omnibus:

15|20 HP. i 30|40 HP.

Grupos marins:

15 HP. i 30 PH.

Tallers i oficines: BARCELONA — 279, Carretera de Ribas (Sagrera)

MOBLES de A. Dirat

EXPOSICIO PERMANENT

— Dormitoris, Salons, Menjadors, Despatxos, etc. Especialitat en les d' estil anglès —
Carrer de Sant Pau, cantonada Mendizabal. — Barcelona